

929.

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hétfő

231. szám.

Pest, december 11. 1848.

Nem kell táblabiro politika.

Pest december 11.

— Harcztereinkről következőket tudósíthatjuk olvasóinkkal.

December 6-kán Nádas körül fekvő hadcsapatunk vezére Ordódi őrnagy Simonics fő fészket Czerova és Liszka egymás mellett fekvő falukat megtámadta.

A két falu földesura herczeg Windischgrätz. A megtámadás teljesen sikerült, a herczegnek kastélya, s minden gazdasági épületei hamuvá égtek. Az ellenség pedig, melly támadó csapatunknál hasonlíthatlanul nagyobb volt, derekasan megpacsoltatván, ötven halottat, s körül belől annyi sebesültet hátra hagyván, Jabloniczig vonult vissza.

A mieink közül halva maradt 3, sebesült 8. Ordódi őrnagy alól a lova ágyúgolyótól találtatván, vezérük esés közben némi sérülést szenvedett.

— Legedics helyett Schlik, egy félszemű vén göthös osztrák generalis ütött be Gallicziából.

Nekünk e beütés történetéről csak december nyolczadikáig vannak tudósításaink.

Az ellenség előcsapata 2600-ra mehet, melly Grab galliczai falunál jött át Sárosmegyébe.

A mi előcsapatunk, mintegy 600 ember, Eperjesre parancsolatott vissza. Az ellenség Zboró felé jött, hol estélire s reggelire mindössze 18 ökröt követelt.

Az ellenség 18 ágyúval van, mi pedig Eperjesen azon perczen 11nél többet nem szedhetünk össze.

Népfelkelést nem lehet rendeznünk, mert Sáros kevés kivétellel egészen pecsovics.

Az ellenség úgy látszik csak lassan akar haladni, felakarja lázítani a tótokat. Proclamatiók záporoként ömlenek, de még két helységen kívül, csekély sikerrel.

Egy ellenséges elfogott levélben, a felvidéki nép így jellemeztetik. Die saroschher sind für uns sehr gut gesint, aber die Ziepsen sind echte grosse spitzpuben! —

Sergeink fővezére Pulszki Sándor, kihez a honvédelmi bizotmány rögtönében annyi fegyveres erőt küldött, a mennyit csak feszült szorgalom után, megindítani lehetett.

— Alvidéki táborunkban is nagyban mozog minden.

Vettér tábornok összehuzá erejét, melly három bataillon honvéd, 3 bataillon volt soredbeli gyalogság, egész ezred eddig Hannover nevet viselő huszárság, s mintegy 26 ágyúból áll.

December 5-dikén Tomasovác a mieinktől megtámadtatott, s a fél falu el is égett, de a bevétel nem sikerült. Halottaink száma felmegy harmincznyolczra. Többre nem, bár magánaton vett

tudósítások után, itt Pesten sokkal többről beszélnek.

Ma délóta villámként terjedt el egy hír, melly szerint Versecznél a mieink egy dicsőséges győzelmet vittak volna.

A mi forrásainkból e győzelemről mitsem tudunk kisajtolni.

Azt beszélük, hogy a temesvári őrizet jött volna támadólag Verseczre, azonban szörnyen megveretve, tizenkét ágyút és egypár ezerre menő embert elvesztvén, visszafutott.

Szeretnők, ha e hír valamiként megvalósulna.

Ugy értesültünk, hogy azon hirben, miszerint az aradi várparancsnok Berger alkudozások véggett három parlamentairt küldött volna, csakugyan van valami igaz.

A honvédi bizotmány új pecsetelt metszetet, mellyről az árulás jelképe, a korona már hiányzik. —

Olvasóink e néhány adalából át fogják látni, hogy annyi megtámadások ellenében illy rövid idő alatt seregeket tudtunk semmiből teremteni.

Egy van csak mi aggodalmas lehet, tudni illik a szükséges fegyverek hiánya.

Ha nekünk hirtelenében csak husz ezernyi fegyverünk érkezne valahonnan meg a tavasz előtt négy öt oldalon ellenségeinkkel tökéletesen végezhetnénk.

Tavaszra lesz fegyver elég. De most rögtön tizezer fegyver annyit tenne, mint tavaszra talán harmincz ezer.

Azért mindenki belátandja, hogy itt az idő, mellyben kimondassék, hogy minden alkalmas fegyver státusé.

Ezerenkint vannak fegyverfogható embereink, kik a csatát szomjazva várják.

A vasut k építésénél a földblrtokot, a birtok nemek e legkényesbjet is expropriálhatja, a status, mért ne lehetne a törvényt kiterjeszteni, olly ingóságra, miként a fegyver, midőn a haza szabadsága forog kérdésen.

Mentsük meg magunkat. Adjuk fegyvereinket ifju hőseink kezébe, kik azt olly harczvágyilag ohajtják.

Lépjen fel tartózkodás nélkül a kormány. Tegyen valaki a képviselők házában eziránt indítványt, s meglátandja mindenki minő sikere leend.

De az istenért, ne késsünk. Ma inkább, mint holnap.

Erdély sorsa, eleste után.

III.

Pest, december 11.

Az olvasó — úgy hisszük — szivesen megbocsát, hogy a fővárostól egy pár napra távol lenni kénytelenítettvén, elkezdett cikkünk folytatásával kissé fennakadánk. Most folytatjuk ott, hol négy nap előtt elhagyók.

Igen illőnek tartjuk a rangok fokoz tai szerint szállani leebb és leebb, s miután első helylyel a mágnásokat becsültük meg, most a nemeség után a polgárságról következők szólnunk.

Tudni kell, hogy e nevezet alatt Erdélyben a városok lakói és a szászok értetnek.

A szászok nem valának támaszai a reactionnak, igen kis tisztesség lenne őket támaszoknak, segítőknek mondani, ott hol kezdeményezők valának. Minden alávalóság, mit a láthatlan camarilla és reactio Erdély ellen kigondolt, minden elvetemültségre mutató gaztelt, a szászok által jött létre. Ők valának babái, vagy talán szülői a reactio mérges, és ocsmány szörnyeinek. Sok iratott már rólok, s azért nem szükség a szerkesztőnek tán becsesebbekre szánt papirját hosszas tirádákkal vesztegetni, annak megmutatására, hogy a reactio tőlök vette Erdélyben eredetét, s erejét.

A mi városi polgárokat illeti, ezek Spieszbürgerek valának, ott is mint szinte mindenütt e világon.

Kolozsvár, várhely egykor lelkesnek hitnépe, szórul szó. Ezen olly csizmadia népek bizonyította be magát mint Torda, vagy nem tudom, mellyik kiválólag nyvezett csizmadia város polgársága.

Ott is, hol az eszmék már s a nép közép osztályai közt is elterjedve, gyökere és megfogyanva vannak, hol a polgár is beemelkedve műhelyén, kaptáin, vagy ollóján, honáért, még ott is — mondjuk — ritkán a városi nemzetörségek rendes napi munkájoktól elvonatva, az ágyúk szokatlan döngése előtt ne csak becsülettel megálljanak, hanem győzelmesen elé is nyomuljanak. S én őszintén megvallva nem hiszem, hogy ha Windischgrätznek sikerülne egy lehelettel elvarázsolni utjából Görgeit, s Pestig nyomulhatna, nem hiszem mondom, hogy fehér zászlóval ne üdvözlöztetnék.

Mennyivel inkább Erdélyben! Hol a városi polgárság, a bornirtságnak, a hazairánti egykedvűségnek, s végre a közérdek ellenében az önzésnek legvastagabb példány képe volt.

Erdélyben, mint a következők kimutatta (uti figura docet) minden város lakossága úgy gondolkozott: „mitsem vérünk egy néhány csepje kiomoljon, s házaink közül néhány bombák tüze, vagy ágyu golyók haragja miatt elveszen, inkább jöjjon Puchner és Urban, vegyék el szabadságunkat, függetlenségünket, nemzetiségünket, semmisüljön meg az unio, mellyet ugys nyakunkra erőltettek, vigye patvar a mártusi törvényeket, a magyar kormányt, Kossutot bankóival, és oratió-

val, térjen minden vissza a régi nyugalmas békés áldott állapotra, hogy békében háborithatlanul tisztelhesük újra az istent, s az ő földi kép mását a császárt.

Illy gondolkodás-mód mellett természetes, hogy ezen Spiessbürger és táblabíró osztály valami igen nagy tevékenységü segélyzője a reactionnak nem volt ugyan, de nemlegesen, s azon szűkkörben, mellyben épen élt és hatott, derekasan kezére dolgozott annak, s lön Erdélyben az aristocrazia és nemesség mellett becsületesen megálló harmadik oszlopa a reactionnak.

Hát a nép?

Szegény, miveletlen, értelmiség nélküli, elcsábított aljas czélokra felhasznált nép!

„Különös, hogy a nép, midőn neki jogokat, szabadságot és birtokot adnak, midőn őt életre hívják fel — épen akkor hála fejében gyilkot emel jót tevőire“. Így szól most, majd minden ember. Pedig e beszéd egyikéssé ferde felfogáson alapul.

Ugy látszik ugyanis, hogy a ki így beszél, azon hitben van, mintha Erdélyben a magyarság ellen, az oláhok, s általában a most felszabadított föld népe támadt volna fel. Épen mintha mondanók, hogy a kard oka, hogy az emberek megöletnek, vagy az aqua tofana, hogy megmérgeztetnek.

Erdélyben a nép annyi lélekkel, és akarattal birt, mint a kard, mellyet ha élesre fenetik, egy iránt lehet jó és rossz barát, és nem barát ellen fordítani. Azonban a reactionnak épen ilyen eszköz kellett. Azon másfél millió oláh, melly Erdélyben lakik, annyit ért, mint egy fegyver-gyár, melly másfél millió kardot, és puskát tud kiállítani. Ez kellett nekik: egy tömeg, melly számra nagy, dühre vad, és fékezhetlen legyen.

Ördögi eszköznek egész alacsonyosságát felhasználták, hogy ez ártatlan, de pusztá eszközzé aljasuló népet czéljaikra fordíthassák. Legerősebb oszlopává, legkeményebb fegyverévé, legvadabb mérgévé tették azt a reactionnak.

Ime keresztül mentünk Erdély egész népén. Nincs köztük egy osztály is, melly legnagyobb részben, a reactionnak kissébb, vagy nagyobb mértékig szives elsegítője, zsoldosa, czéljai vak, vagy öntudatos eszköze ne lett volna.

Nem is kell említenünk a gen. commandot, s általában a katonai kormányt, s a katonaságot. Ez ép úgy mint a szászság, nem csak eszköze a reactionnak, hanem maga a reactió volt.

Nem kell említenünk a kincstárt, melly Szobonban székel, s mellynek kevés magyar érzelmű tagjai, a büdösségig schwarzgelb nép közül kiszorítottván, az csak nem teljesen a reactio kezében maradt.

Nem kell említenünk a guberniumot, melly részint gyáva táblabírók, részint önző reactionáriusok szerette méltó testülete volt; mellynek elnöke Kemény Ferencz, egyik főtagja Miko Imre volt, — azon ember, ki elég szemtelen volt, még a székely gyűlés élére is feltolni magát, s utóbb nem szégyenlő, fehér zászlót készíteni, s saját maga sima és courtesan arczával kérni Urbánt, méltóztatnék elfoglalni Kolosvárt.

Itt újra három testületet sorolánk elé, egyik, szőbb és teljesebb mákvirág, a másíknál.

Szegény Erdély!

Hát mind azon osztályok, mellyeknek földet,

kincseket, életet, és mindent adtál, megannyi kebleden táplált kigyók valának.

Mi maradt hát meg neked. — Kik valának hi-veid, kik ellen irtó háborut kelle folytatni, a hű- leneknek?

Megmondjuk máskor.

M. K.

Mákvirágok.

— Olmützi galambposta.

Ferencz Károlynál nagy Whistparthiek vagynak. A rendes játszók: Ferencz Károly, Sofia, az új császár és Jellacsich. Ő felsége rendszerint atyjának szokott partnerje lenni, a mama pedig a bálnál játszik egy kézzel. A kártyák igen finomak s lassen sich sehr gut mischen. Alakjuk egészen eredeti; a figurák többnyire portraitok, így a coeur dame senki más, mint Sofia, az ifju József császár a makkkirály, s fenséges atya a pique pub; természetes, hogy a bálnál senki más nem lehet, mint a coeurpub. Azt beszélnek, hogy a coeur dame minden este, csaknem folytonosan a bálnál van, ki vele csaknem mindig stichet csinál, miért Ferencz Károlynak már nagy pickje is van rá, s párszor kifakadva kérdé, hogy „hát már az a coeur dame örökösen nála hál,“ annyival inkább haragszik, mert Sofiehoz megint a coeurpub szokott járni, mellyel rendszeren triplet csinál. Átaljában a szerencse az új császárnak és atyjának nem igen kedvez, s ez utolsónál igen gyakran megtörténik, hogy egy ütést sem csinál, s nagy slembben marad. Tudósítók szerint az utolsó napokban Ferdinand is kártyázni kezdett, de másféle játékot, hanem ő sem birt nagy szerencsével, mert rendszeren ő maradt a — Sauniegler.

— Nagy Monolog, melly I. Ferencz József császár azon tükör előtt tartott, mellyben Ferdinand magát megösmervén, fejét lemondásra határozta el.

„Császár vagyok, császár vagyok! a Kristkindli most jobban fog szeretni, s több katonát, meg kéményseprőt, meg aranyos almát hozand.

Juhé, juhé, császár vagyok!

De, be nehéz ez a korona! majd lenyomja a fejemet, hanem mama azt mondja, hogy népeim áldása miatt olly nehéz, s majd könnyebb lesz minden nap.

Aztán borzasztó nagy is, majd a nyakamba hull, hanem mama azt mondja, hogy nekem is olly tökfjem leend, mint Ferdi bácsinak, s akkor jó lesz a bronceknak rá.

S ha meghagyták, hogy ügyeljek, mikép el ne vesztsem, különben aristomba tesznek. —

Hab' doch a Steckenpferd! ez az uralkodó pálcza igen jó lovagolni! és lovakat hajtani.

Majd el megyek Bécsbe, s megmutatom magamat hű népeimnek.

Csak azt a sok feleletet ne kellene szüntelen betanulni, mellyeket a deputatiók tisztelgéseire kell elmondanom.

De jól is áll nekem az a korona. Mama azt mondja, hogy ezután már nem kell tanulnom, mert egy császárnak mentől kevesebbet kell tudni, sőt legjobb, ha, mint Ferdinand bátyám — semmit sem tud.

Azt mondják, hogy képem felséges, pedig isten bizony i find nichts dran, aztán azt is mondják, hogy isten kegyelméből vagyok császár, pedig ott voltam azon éjszakai gyűlésben, mellyben mama és hivei, az egész dolgot k'csinálták.

Azt is mondják, hogy nem sokára a magyar lázadás ellen megyek, de félek, hogy a lázadás előbb engem fog el.

Millyen kár, hogy az én hű magyar népem fellázadt, pedig olly jól tudott éljenezni, midőn a mult évben náluk voltam. Mit dem Steferl hab' mer uns den Buckel voll gelacht azon a jószívűségen, mellyet irántunk viseltettek.

Ni, ni, mit látok ott a tükörben, Ferdinand bátyám képét.

Ah értem már, nem rég a tükörben nézte magát, s szurtos képének piszkos árnyéka megfogta az üveget, s rajta hagyta szenyves contrefait-ját.

Millyen halavány, épen mint mikor lemondatták.

A korona nyomai látszanak homlokán körösköröl, mint egy veres szalag.

Ajka ugyancsak le van pittyedve, s úgy néz, mintha látna valamit, pedig jól tudom, hogy már régóta csak azt látta, mit mama megengedett, ő pedig mit sem engedett.

Elég az hozzá, hogy én császár vagyok, s a Kristkindlitől új katonákat kapok, mellyeket kerrek asztalomon szép sorba felállítva megindítandok a lázadók ellen, und ich stelle mich an die spitze meiner tapfern Armée.

— Kremsiri Reichsversammlung dec. 4-dikén.

A ház asztalán több tárgyak feküsznek; mint a bán seregének készített zsoldok, olaszországi igazság ügy, szegedi foglyok, stb. iránt.

Löhner indítványozza, hogy mind ezen tárgyak sollen noch 14 tage auf den tisch des Hauses liegen bleiben.

Az indítvány elfogadtatik.

— A Geissel (bécsi lap) dec. 2-dikáról így ír: A Kremsirben nov. 27-dikén tartott ideiglenes gyűlés igen fontos volt. Ideiglenesnek mondjuk, mert a németek, oláhok, horvátok, szerbek és magyarok, a néhai magyar királyságból még nem küldöttek el képviselőket. Tehát néhai magyar királyság. Auch gut, sie sollen Recht haben vive la republique hongroise. — Kivonat a bécsi Presse-ből.

Hirdetések.

* Überspielte Karten, minden nemből és millyenségből, eladók, Sothen Károly grafikantnál, ki azokat directt kapja Olmützből, vannak köztök Tarock kártyák, mellyekkel Ferdinand császár pagát ultimot vesztett, s startiroztatott; valamint Preference kártyák, mellyekkel Sofia a főhercegasszony a bálnál játszott, ugy közönséges écarté kártyák, mellyekkel a camarilla játszik. A kártyák nagyobb része marquirozva van, s igen sok szen-

nyes van rajtok, de azért nem kevésbé becsesek, mert igen jól lehet velök az asztal alatt játszani.

* Nagy localitas alkalmazható panoramái, árnyképei előadásokra, Marionetten theatre s más látványokra, mint az ostrák constitutionalis tréfa, bécsi sajtószabadság, császári szeretet fontos példái sat. körülmények szerint ingyen is át adható.

* Mesterséges fogak kaphatók Griff szem- és fogorvosnál. Tartósságuk ajánlataira elég legyen megjegyezni, hogy a bécsi nép ilyenekkel harapja az elibe talált constitutionot, melly — mint tudva van — mit windischgrätzische nockerln van töltve, ilyen fogakat vett magának Ferencz József is, mielőtt a Reichsapfel-be beleharapott. Ezen fogknak más nevezetes tulajdonai is vannak, így megifjítják az arcvonásait, mint ezt Sofia hgasszony bizonyíthatja, ki hat was schon zambeissen müssen; elősegítik az emésztést, mellyre kivált Magyarországnak igen nagy szüksége volt és van; s megjobbitják a szavak hibás kiejtését, mint ezt a volt István nádor jó sikerrel próbálta.

* Kerestetik egy commis Windischgrätzhez címzett Schnittwaarenhandlungba.

* Óvszer a cholera ellen:

Mint igen fontos óv- és védszert ajánljuk a cholera ellen a

kais. kön. privilegirte
galvano-electrische ketten.

több Spielbergben, Kufsteinban és Bécsben tett orvosi jósikerű próbák után, hiteles bizonyítványokat tudok felmutatni — találmányom jószágáról — Petersburgból, Warsoból és Lembergől Ezen lánczok viselőitől soha senki se hallotta, hogy cholera estek volna, de sőt olly jól ment dolguk, hogy soha semmi ellen sem panaszkodhatának. Kaphatni őket Goldbergische galvanoelektrische Ketten név alatt egyedül a cs. k. gyógyszerházban.

— Megjelent Olmützben s Neugebauer János, ugy általa minden solid könyvkereskedésben kapható:

Anecdotenschatz,
vadászok és vadászat barátai számára.

Igen mulatságos könyv; benne foglaltatik leírása mindazon baklövéseknek, mellyeket a frankfurti és bécsi Reichsversammlungok elkövettek; továbbá a legérdekesebb vadász-kalandok, mellyeket egy bizonyos vadász-képviselő csapat megért; s végül a különböző vadaknak tulajdonai, így jelesen a camarilla hajtó vadászataiban felvert szarvasok, bornyak és rókák fortélyai; egy különös appendix, mellyben a lelépett Ferdinand császár vadász kalandjai foglaltatnak, s mellyekből megértjük, hogy Ferdinand der gütigen puskája rendesen csőtörtököt mondott, ha pedig elsült, akkor bizonyosan rosszul s csak fojtással volt töltve. Innen van, hogy a császárné soha sem látta, hogy felsége férje talált volna, kivált miután scharfe patron-ja nem is volt. — Némellyek szerint e könyvnek egy második része is leend a tilosbani vadászat gyönyöreiről, mellyek Sofia hercegnő vadász kalandjait foglalják magokba, ki mint mondják hatalmasan

kezeli a puskát s ritkán megy a vadaskertbe, hogy férjének egy pár ágas bogas szarvat ne hozna.

— Színházak dec. 4-kén

Burgtheater: Ein veises Blatt oder Oesterreichische constitution.

Känthnerthor A portici néma, vagy a bécsi sajtó szabadság.

— Azt mondják, hogy Olmützben a császári családot egy nagy szerencsétlenség érte. Ferencz Károlynak József nevű fia ugyan is megboldult s szüntelen azon rögeszmében él, hogy ő Magyarország királya. Szegény fiu!...

— A mi képviselőink jelenlegi gyűlhelye a „Magyar királynál“ van; ezt tudva, aztán senki sem csodálkozhatik, ha a nemzeti gyűlés tagjai mind republicanusokká lettek.

— Mit fogunk már most tenni a sz. István palástjával? Beletesszük egy koporsóba, s erre ráírjuk, hogy „L'ami la mis la!“

— Ki által lehetnek igen sok képviselő schwarzá? A magyar király által.

— Épen most olvassuk, hogy Ferdinand Prágába megérkezett, s magát legott beírta a nemzetörségbe, s már sillbakkolt is mint közfika. Fülhegygel azt is hallottuk, hogy a magyar hadügyministerium az exkirályt örnagyfi czimmal kínálta volna meg, s a komárom-megyeyi nemzetörség parancsnokává nézte ki, miután a megszökésből éminantiát érdemelt.

— Fehérvárott egy régi koronát találtak a földben. Csak igaz az, hogy a bünt még a kutya is kikaparja. Annyi mindenestre áll, hogy a magyar föld többé nem koronának való.

— Hát az ország almájával mit csinálunk, miután a királyság kitörte benne a fogát? compotot smegenni az első republicai banquetten.

— A császár fiúcska, mint halljuk — f. h. 15-kén Bécsben fogadja a Huldigungot s szeretett bécsi népe közt üti fel Hofstaatját. Aligha e szóban jövendője nem rejlik. Armes Wasser! (magyarul szegény vasa fiu.)

— Mit gondolhatott a Ferencz császár szobra, midőn Bécs bevétele után kezébe a frankfurti tricolor helyett ismét schwarczgelb lobogót kapott? Zeitisamal, denni spielschonallefarben?

Mit gondolhatott a József szobra ugyan akkor? Auch gut jetzt wird das gelbe auch bald wegkommen, dann bleibt ihr bloss schwarz.

— Azt mondják, hogy Ferdinand időöltésből asztalos munkákat dolgozik, s magának egy egész műhelyt állíttatott. Ideje is, hogy már valahára furjon és faragjon valamit, mert hej nagy bün a henyelés.

Csernátoni.

Egészséges gondolatok.

Mielőtt e rovat lényeges értelmezéséhez hozzáfognék, szükségesnek látok tájékozásul néhány szavakat előre küldeni, hogy a firmáról sejtthes-

sék a felvilágosodott olvasók a tartalomnak minőségét.

A gondolat a mindenható istenerő legszenlebb ajándoka az isteni szellemtől elszakított kisebb darab rész, az emberi észnek átkölcsonözött; csak hogy halaványabb színezetű, erőtlenebb, hidegebb, mint a teremtő ereje.

Ö emeli fel az embert az érzéki állat-világ oktalan köréből, atyafiságba hozza istennel (cognatio spiritualis), rendeltetést, hivatást szab neki. —

Az emberi társulatok lelkiismeretesen kezeltek e szellem ajándokát, az ősidők homályos múltjában. Nem lépték át a természeti jogok korlátát. Békében éltek egymás közt, igazság határozta el, mutatta ki a czélt, melly után iparkodtak, minden egyén a szabadságnak, jognak hason mértékében osztozott, mindenik szinte hason kötelességben is.

Ez volt az emberiségnek szabadság kora; s bár együgyű volt is, sokkal jobban megfelelt a czélnek, mint bármely túlfinomított korszak.

Ekkor az emberek még csak természet külsőjeit használták studiumul. Ön tapasztalásuk keskeny láthatára volt egyedüli tudományuk. Nem ismertek magok közt hamis írástudókat, álprofétákat, bérbe fogadott zsoldosokat, kiknek sátán tanaik megmérgezték eszöknek egészséges gondolatait, elvették köztük az irigység, meghasonlás, buja gyomjait, elkábiták lelkök tiszta ártatlanságát. —

Átkozottak legyenek az illy csábítók.

Majd a társadalom természeti kormánylata felbomlott. Többféle sajtószertű uralkodási formák, álltak elő, mellyek az egyének polgári önállását, szabadságát paralyálták, adót vetettek az észre sulyos bilincset a gondolatra, mert fennállásuk csak ez által volt biztosítva.

Ez a finom zsarnoksági korszak. Bár soha sem ismerkedtünk volna meg vele.

Azonban erről majd bővebben szólандok. Ennyit általánosan meg kellett említenem, mert némiképpen kulcsul szolgál, az „egészséges gondolatok“ értelmezésénél.

Tehát a második zsarnok korszakba kezdtek az emberek romlani, s eltérni az erény, erkölcs magasztos utjáról.

Mi lehetett ennek az oka?

Elvetemültsége az erősebb egyéneknek, kik nem elégedve meg rendeltetésükkel, keresztre feszíték a világosabb eszméket, megtagadtatták népeikkel az istent, magokat tölték fel rettenetes istennek.

Babona, bálvány imádás sötétíté ei az emberi kedélyt, más alakot, s más lényegét kaptak gondolataik. Porban csuszott uralkodója előtt, nevezetes parancsa földig görnyeszté egyenes testét, fagyos intése elsápasztá arcát, szava megmaszlagosítá gondolatait, test és lélekben nem volt többé ember, hanem az állatok legalábbvalója.

Igy fajul el az ember öntudatlanul.

De a bűnös talapzatra fektetett alkotvány, csak a gázság terroristicus intézvényei által állhat fel. Ha a szabadabb szellemnek, csak néhány szikrája pattan is ki, hamuvá égeti őt, s a hamvat pedig a lánczait széttört nép, átkozódással szórja szélbe.

A halomra irt történetnek gyöngén, s lehet mondani hazugul adják elő az egyetemes világ ellen elkövetett bűntényeket, s a hol csak lehet, el el palástolják a zsarnokság iszonyatosságait. De majd eljön a végnap, midőn számot adnak sáfarkodásaikról. Isten ne légy irgalmas bűnös lelkeknek.

És az égi szellem erőt vett a pokol kapuin. Öntudatra ébredtek a népek a hosszas dermedt szöndergésből, elfoglalták a teremtőtől kimutatott helyet.

Németország vallási tekintetben törve öszve az abszolutismus vaspálcáját. A reformatio elve szabadságot ültetett Europa lelkébe, tiszta egészséges gondolatok húzódtak el a szellem élet tágas horizonján.

America, nyakára nőtt a vas álarczos Angliának. Gyökeres politikai reformja által feltámasztá az elkorhadt szabadságot, elegyengíté az ösvényeket, mellyen a nemzetek bátran haladhatnak az ígéret földére.

Frankhon reméltelen küzdelmel közt is sok időnkig elég botor volt becsülete és polgárzati élete megölköiben szabadítóit látni, kiknek ármányai már csak nem enyészettel fenyegették. Végre még is kiábrándult hiszékenységtől, elöitéleteiből, széttipporta házitolvajait; felépíté úgy politikai, mint társadalmi reformja közös nagy épületét.

Ezekből kiviláglik: milly nagy fontosságú sorsunkra, szellem életünk romlatban állapota. Tiszta egészséges gondolkodás eszmék által lehet nagygyá csak az emberiség, e nélkül egy életlen orias colos.

Én tehát az „egészséges gondolatok“ rovata alatt, igyekezni fogok nemzetem előtt, minél igazságosabban járni el a különbéle tények megbírálásában. Egyszersmind a történeten tanúságain okulva, s a tiszta democrat népfönséget előteremteni igyekvő doctrinákat tekintetbe véve, több pontokat jelezni ki, mellyek hazánk függetlenségi, tiszta népfönségi alkotványának erős basisaiul szolgálhatnak.

Pázmándynak.

Szerkesztő.

Látni akartam az országgyűlést. F. é. dec. 5-kén érkeztem Pestre. Hetedikén reggel vissza kellett indulnom okvetellenül, mert kocsisom nem akart maradni, kit úgy fogadtam, hogy hetedikén elhagyandom Pestet. Hatodikán nem láthattam az országgyűlést, mert azt mondták, hogy

ültkos ülései vannak. Hetedikén azonban tudomra esett elindulásom előtt, hogy ez nap délelőtti 10 órakor nyilvános ülés lesz. Két pengő forintot ígértem a kocsisnak, ha beleegyezik, hogy tizenegy órakor induljunk. Nagy bajjal elhatározta magát, de azon kikötéssel, hogy ha tizenegy órakor nem indulunk, ezentul minden fertályért egy huszast kell fizetnem. Még két negyed tizre, befurakoztam a galleriára. Ütötte a tizet, de az ülés meg nem nyilt: ütötte az egyfertályt tizenegyre, s az elnök még sehol nem látható; ütötte a második és harmadik fertályt, s semmi készület. Végre bosszusan elhagytam a termet, elutaztam, a két forintot megfizettem, s czéomat el nem értem. Arra kérésem tehát szerkesztő urat, legyen szives az elnök urtól exequalni azt a két forintot, mellyet miatta vesztettem el, egyszersmind rá beszélni őt, hogy ne irasson tiz órát a fekete táblára, ha 11-kor nyitja meg az ülést. Bicskén 1848-dik dec. 8-án.

Molnár János,
bicskei polgár.

Tisztelt Szerkesztő!

E lap 219. számában őrnagyom ellen irt cikben én is előhozattam bizonyos Srok Martzi által.

Mi egykori comédiás létemet, csörgő saphámat, bukfenchányásaimat, s éretlenségemet illeti — ezekre nem érdemes felelni — ha Srok Martzi pecsovics táblabíróságától egész jelen időig valóki megtámadására más módort nem tanult — akkor sajnálatra méltó — kivált jelen korszakunkban.

Mi azonban azt illeti, miszerint én Kossuthot nem szeretem — ez röviden mondva — hazugság. Bár mindenki e nagy hazafit úgy tisztelné mint én. Egyetlenegyszer nyilatkozék felőle, akkor is azt mondva: miszerint azon ténye nem teszi, hogy nekünk t. i. a nemzetöröknek folytonosan hűséget kell esküdni a királynak — okosabb volna resz ablicát kikiáltani, így más nemzetek előtt is igazolva volnánk.

Ezt is sajnálom, hogy mondtam, mert tudja e nagy férfi, mit kellesen tenni hazánk szabadítására.

Külömben Srok Martzinak azon tanácsot adhatom még, nyissa fel máskor jobban füleit (pedig elég nagyok ám) — vagy nyitassa fel referensei által.

Koszits Szilárd,
zászlóalj segéd.

HIRDETÉSEK.

(3—3)

Rákosi széna

legjobb fajtaból Pesten váczzi uton 78 sz. házban, mázsza, vagy adag-számra eladó.

Magyar kö-zépp. vasut

Naponkinti indulások 1848-dik november 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra.
Szolnokból Pestre. személyvonat délut. 1 óra.

„ „ Személyvonat reggeli 7 óra
15 perczkor.
„ „ Személyvonat délután 1 óra
15 perczkor.

Pestről Váczfelé reggel 7 óra 30 percz.
„ „ délután 3 „
Váczról Pestfelé reggel 9 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Nemzeti Színház.

Pest, hétfőn, december 11-kén. 1848. Ötödször:

NÉP és ARISTOCRATIA.

Népies drama 6 felv. Irták Dumersar és Delacorde. Francziából fordították Egressi B. és Csepreghi.

Személyek:

Guillaume anyó	—	Miskolczi J.
Guillaume, fia	—	Szigeti
Verneuil marquisné	—	Szathmáriné
Rosalie, leánya	—	Komlossi Ida
Franville, admiral	—	Szentpéteri
Jolicoeur	—	Telepi
L' Enruhmé	—	Szilágyi S.
Lolotte, testvére, varrónő	—	Bulyovszkyné
Belmare, gróf	—	Szerdahelyi
Törvénytiszt	—	Hubenai J.
Jegyző	—	Szücs
Pinczér	—	Turcsányi
Admiral inasa	—	Vadász
Marquisné inasa	—	Pataki

Szolgák: Vasodi, Nagy, Fözö, Kovács. Törvénytisztok: Inasok. Vendégek. Nép. Katonák. Színhely: Páris, 1789-dik évi júliusban.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.